

Pravidla atletických soutěží ČASPV

Atletika je všeobecně považována za základní sportovní odvětví. Přírozené pohyby - chůze, běh, skok a hod jsou jejím pohybovým základem. Ostatním sportům přináší množství důležitých hodnot a jimi je více či méně ovlivňuje. Účinné formy kondiční a rekreační atletiky se uplatňují ve stále větší míře ve volném čase dětí, mládeže i dospělých.

Atletické soutěže ČASPV probíhají v zásadě podle platných pravidel atletiky IAAF (Mezinárodní asociace atletických federací) s některými zjednodušenými a specifickými úpravami. V každém případě je jejich dodržování a nezpochybnitelnost přínosem ke korektnosti soutěží v duchu fair play a k výchově zejména mladých cvičenců obecně.

ČINNOVNÍCI ZÁVODŮ ČASPV

Počty činovníků v soutěžích ČASPV jsou omezeny možnostmi, rozsahem soutěží a jejich organizací. Nutně jsou zachovány funkce označené +

Hlavní rozhodčí+

ředitel závodů+

hlavní pořadatel

technický ředitel

hlasatel+

hlavní zapisovatel

techn. kancelář+

svolavatelna

rozhodčí pro svolavatelnu

startér+

vrchní rozhodčí běžeckých soutěží

ved. rozhodčí cíl. kamery

vrchník běhů na dráze+

vrchní rozhodčí soutěží v poli

vrchník skoku do výšky+

vrchník hodu míčkem+

vrchník skoku do dálky+

vrchník šestiskoku+

vrchní rozhodčí vícebojů

- **Ředitel závodů**

je jmenován pořádající složkou. Ředitel spolupracuje na přípravě s organizačním výborem závodů. Členům výboru přiděluje úkoly, svolává schůze výboru a kontroluje stav příprav. Před začátkem závodu se zúčastní porady rozhodčích. Na žádost hlavního rozhodčího zajistí rozhodčí a funkcionáře. Ředitel závodu zodpovídá za organizaci závodů a jejich hladký průběh. Dohlíží na dodržování časového programu. Nezasahuje do práce rozhodčích a nemění jejich rozhodnutí. Zajišťuje zveřejnění a vyhlášení výsledků.

- **Technický ředitel závodů**

je podřízen řediteli závodů. Zajišťuje přípravu dráhy, sektorů, náradí, tiskopisy atd. Má k dispozici technickou četou. Na menších závodech vykonává ředitel závodů současně i funkci technického ředitele.

- **Hlavní zapisovatel**

shromažďuje výsledky od vrchních rozhodčích, vrchníků a rozhodčího cílové kamery. Kompletní výsledky předá ihned hlasateli. Výsledkovou listinu předá řediteli závodů.

- **Hlasatel**

je podřízen řediteli závodů. Vyhlašuje výsledky a seznamuje diváky s průběhem závodů.

- **Bodovací komise**

sčítá body v utkání družstev i jednotlivců podle určeného systému bodování.

- **Lékař**

musí být přítomen při každých závodech.

SOUTĚŽNÍ ČINOVNÍCI

- **Hlavní rozhodčí**

je delegován složkou, která závody povolila a je jejím zástupcem. Je nadřízený všem soutěžním činovníkům. Před závody svolá poradu rozhodčích. Oznamí jim zařazení, rozdělí úkoly, seznámí je s časovým pořadem závodů. Rozhoduje o správnosti startu závodníků, o způsobilosti hřiště. Ověřuje, kontroluje a podepisuje zápisy jednotlivých soutěží. Musí být členem odvolací komise - jury. Není-li ustanovena, řeší sám nebo ve spolupráci

s vrchními rozhodčími spory v průběhu soutěží a to s konečnou platností.

Hlavní rozhodčí je oprávněn odvolat kteréhokoliv soutěžního činovníka, který by se neřídil pravidly. Je oprávněn vyloučit kteréhokoliv závodníka pro porušení disciplíny nebo za přestupek proti pravidlům, pokud tak neučinil příslušný vrchní rozhodčí nebo vrchník.

- **Vrchní rozhodčí**

jsou jmenováni na mezinárodních a významných domácích soutěžích. Jsou určeni samostatně pro soutěže v bězích na dráze, pro soutěže v poli a pro víceboje. Rozhodují o všech situacích vzniklých při soutěži, které pravidla přímo neřeší. Mají právo napomínat nebo vyloučit kteréhokoliv závodníka ze soutěže pro nevhodné chování. V soutěžích ČASPV není zpravidla jmenován.

- **Zástupce hlavního rozhodčího**

je jmenován pro závody většího rozsahu v případě, že nejsou jmenováni vrchní rozhodčí. Vykonává konkrétní úkoly podle pokynů hlavního rozhodčího.

- **Vrchníci**

jsou zkušení rozhodčí, kteří v rozsahu své působnosti vykonávají veškeré pravomoce vrchního rozhodčího, jestliže nebyl jmenován. Vrchníci jsou určeni samostatně pro soutěže v jednotlivých disciplínách nebo pro skupiny disciplín. Před soutěží určí funkce a povinnosti jednotlivých rozhodčích. Řídí soutěž v jednotlivých disciplínách a odpovídají za dodržování pravidel. Řeší případné spory mezi rozhodčími, napomínají a vylučují závodníky pro nekázeň a porušení pravidel. Vrchník podepisuje zápisy ze soutěže.

- **Zapisovatelé**

zaznamenávají pokusy a výsledky podle pokynů vrchníka. Zápis se píše průpisem obyčejnou nebo kuličkovou tužkou.

- **Rozhodčí**

setrvává celou dobu soutěže na určeném místě. Soustředí se na svěřenou funkci a nezajímá se o jiné dění na závodišti. Popis povinností rozhodčích při soutěžích na dráze nebo v poli uvádíme v další části.

- **Rozhodčí pro svolavatelnu**

kontrolují při prezentaci závodníků startovní čísla a jejich upevnění, oblečení, tretry a reklamy na oblečení a taškách závodníků.

SOUTĚŽNÍ PRAVIDLA

Pravidla IAAF platí pro soutěže mužů a žen. Samostatné soutěže jsou vypisovány ve věkových kategoriích juniorů a juniorek, veteránů a veteránek.

V soutěžích jednotlivců a družstev pořádaných Českým atletickým svazem na území ČR startují atleti a atletky v následujících věkových skupinách:

žactvo mladší	12 - 13 let
žactvo starší	14 - 15 let
dorost	16 - 17 let
junioři, juniorky	18 - 19 let
muži, ženy	20 a více let
veteráni	40 a více let
veteránky	35 a více let

Členění kategorií v atletických soutěžích ČASPV je shodné s kategoriemi SG a TGJ:

předškolní žactvo	7 let a mladší
mladší žactvo I.	8 - 9 let
mladší žactvo II.	10 - 11 let
starší žactvo III.	12 - 13 let
starší žactvo IV.	14 - 15 let
dorost	16 - 18 let
dospělí	19 let a starší
veteráni	40 let a starší
veteránky	35 let a starší

Závodník přechází do vyšší věkové kategorie vždy k 1. lednu roku, v jehož průběhu dosáhne věku odpovídajícímu příslušné kategorii.

VÝTAH ZE VŠEOBECNÝCH PRAVIDEL

Pro atletické soutěže je možno použít jakýkoliv pevný, stejnorodý povrch, po němž je možné pohybovat se v obuvi s podrážkou opatřenou hřeby.

ŘÁDNÝ ATLETICKÝ ZÁVOD

je předem náležitě vypsán, ohlášen a schválen. Pořadatel závodů vydává propozice s programem závodů.

Závod je soutěž, ve které si měří síly v soutěži jednotlivců alespoň dva závodníci, pro uznání rekordu alespoň tři závodníci, v soutěži štafet dvě družstva. V řádném závodě se předpokládá sportovní boj od začátku do konce. Při úmyslném zakončení závodu nerozhodným výsledkem nebo přenechání vítězství jedním soutěžícím jinému závodníkovi, jsou oba atleti vyloučeni.

Každá věková kategorie musí mít pro každou disciplínu samostatný zápis. Přihláška závodníka odpovídající propozicím je důležitou podmínkou startu.

Oblečení, závodní obuv, startovní čísla

Oděv závodníka má být čistý a upravený. Nesmí znesnadňovat rozhodování. V soutěži družstev startují členové družstva v jednotném oblečení. Závodníci mohou soutěžit bosí nebo s obuví na jedné nebo obou nohách. Pro skok do výšky může být tloušťka podrážky maximálně 13 mm a podpatku maximálně 19 mm. Podrážka a podpatek musí umožňovat umístění až 11 hřebů. Při soutěžích na povrchu z umělého materiálu nesmějí hřeby přesahovat podrážku nebo podpatek o více jak 9 mm (pro skok do výšky, hod oštěpem a míčkem 12 mm). Po celou dobu soutěže musí mít každý závodník viditelně nošené startovní číslo - jedno na prsou a jedno na zádech (ve skoku vysokém stačí jedno číslo).

Napomáhání závodníkům

Trenér (cvičitel) může z vymezeného prostoru radit. Za napomáhání se považuje:

- udávání tempa osobami, které nejsou účastníky závodu nebo jakýmkoliv technickými prostředky
- použití videopřehrávačů, rádií, vysílaček, mobilních telefonů apod.
- poskytováním nebo přímým přijímáním dopomoci v soutěžním prostoru

Příkladem nesportovního jednání, za které následuje vyloučení, může být strkání do jiného závodníka, křížení dráhy, úmyslné překážení soupeři. Závodník může být vyloučen také za nepřístojné chování, nevhodné oblečení apod. Ve výsledcích se uvede pravidlo, které bylo porušeno.

Časové omezení soutěže

Jestliže závodník při soutěži v poli neúměrně otálí s pokusem, jeho pokus může být zaznamenán jako nezdařený. Od okamžiku, kdy dá určený rozhodčí závodníkovi najevo, že může být pokus zahájen, běží závodníkovi doba vymezená pro pokus.

Časové limity:

- 1 minuta pro všechny disciplíny v poli (v ČASPV též hod míčkem a šestiskok)
- 2 minuty pro skok o tyči

Jestliže v soutěži zůstávají pouze dva nebo tři závodníci, prodlužuje se časový limit ve skoku vysokém na 1,5 minuty, ve skoku o tyči na 3 minuty. Další prodloužení se týká účasti jednoho závodníka.

Pořadí soutěžících

je stanoveno losem. Ve vylosovaném pořadí jsou jména závodníků uvedena ve startovní listině.

V soutěžích družstev stanovuje pořadí zpravidla řídící pracovník soutěže.

Rozsah vícebojů v atletických soutěžích ČAS

muži	desetiboj -	100 m, dálka, koule, výška, 400 m, 110m m př., disk, tyč, oštěp, 1500 m
junioři	desetiboj -	100 m, dálka, koule, výška, 400 m, 110m m př., disk, tyč, oštěp, 1500 m
dorostenci	desetiboj -	100 m, dálka, koule, výška, 400 m, 110m m př., disk, tyč, oštěp, 1500 m
st. žáci	devítiboj -	100 m př., disk, tyč, oštěp, 60 m, dálka, koule, výška, 1000 m
ml. žáci	pětiboj -	60 m př., míček, 60 m, dálka, 800 m
ženy	sedmiboj -	100 m př., výška, koule, 200 m, dálka, oštěp, 800 m
juniorčky	sedmiboj -	100 m př., výška, koule, 200 m, dálka, oštěp, 800 m
dorostenky	sedmiboj -	100 m př., výška, koule, 200 m, dálka, oštěp, 800 m
st. žákyně	sedmiboj -	80 m př., výška, koule, 150 m, dálka, oštěp, 800 m
ml. žákyně	pětiboj -	60 m př., míček, 60 m, dálka, 800 m

BĚŽECKÉ SOUTĚŽE

Běžecká dráha

Standardní běžecká dráha musí být 400 m dlouhá a musí mít dvě rovinky a dvě zatáčky. Přesné údaje týkající se dalších technických parametrů - rozměrů a počtu drah, handicapů, sklonu drah, předávacích území atd. jsou přesně stanoveny pravidly a jsou záležitostí dodavatelských firem. Všechny čáry oddělující dráhy, startovní i cílová čára jsou 5 cm široké. Délka trati se měří od okraje startovní čáry vzdálenější od cíle k okraji cílové čáry bližšímu ke startu; jinými slovy, startovní čára spadá do délky trati, cílová čára nikoliv.

Na obou koncích prodloužení cílové čáry jsou umístěny 30 cm od okraje dráhy dva bílé kůly. Mají mít tuhou konstrukci, výšku přibližně 140 cm, šířku 8 cm a tloušťku 2 cm.

Závodní běhy

dělíme na hladké, překážkové a rozestavné. Hladké se konají na dráze nebo mimo dráhu. Na dráze se běhá celosvětově v jednom směru, a to proti směru hodinových ručiček. Krátké tratě jsou do 400 m, střední do 3000 m, dlouhé na 5 a 10 km. Běhají se však i velmi dlouhé tratě. Olympijské hladké tratě jsou 100 m, 200 m (tzv. sprinty), 400 m (tzv. čtvrtka), 800 m (tzv. půlka), 1500 m (nesprávně též nazývaná „míle“ měřící 1609 m), 3000 m (pouze pro ženy), 3000 m překážek (neboli steeplechase, „stýpl“), 5 a 10 km.

Mimo dráhu se na OH běží silniční závod maratonu (42,195 km). Velmi populární jsou terénní běhy, tzv. krosy a silniční běhy.

Měření času

Úřední čas může být stanoven pouze dvěma způsoby? ruční a plně automatickou časomírou.

Pořadí závodníků v cíli je určeno pořadím, v jakém se dotkli roviny cíle trupem (bez hlavy, krku, paží a nohou, rukou a chodidel).

Automatická časomíra používá dva systémy - s cílovou kamerou (měření času je spouštěno startérovou pistolí a záznam časů je prováděn automaticky; doběh je zaznamenáván na průběžný film pomocí filmové kamery) nebo použitím videosystému. Nový startovací systém (na velkých závodech od r. 1985) s použitím elektronických startovacích bloků umožňuje pomocí měření tlaku na startovní bloky určit začátek startovního pohybu a tím i případný „ulitý“ start.

Časoměřiči

Počet časoměřičů je závislý na počtu startujících. Jeden časoměřič je určen vrchníkem jako vedoucí časoměřič.

Časoměřiči se musejí nacházet v prodloužení cílové čára vně běžeckého oválu a na vyvýšeném stanovišti (schůdky), aby každý z nich měl dobrý výhled.

Časoměřiči jsou vedoucím časoměřičem určování k měření času vždy podle pořadí dobíhajících závodníků, nikdy podle drah. Pro prvního běžce jsou určeni 3 časoměřiči a 1 náhradník. Naměřený čas může časoměřič zrušit až na pokyn hlavního časoměřiče.

Všechny ručně měřené časy musí být odečítány na nejbližší vyšší desetinu vteřiny při všech bězích na dráze a na nejbližší vyšší celou vteřinu při závodech konaných zcela nebo částečně mimo stadion. Např. naměřený čas na 100 m 11,11 vt. musí být čten jako 11,2 vt. a čas na maratón 2:20:44,01 (nebo 2:20:44,1) jako 2:20:45. Ze tří naměřených časů platí prostřední čas.

Automaticky měřené časy se dnes měří s přesností na 0,01 vt., a to u běhů do 10 km včetně, na dráze, delší běhy na dráze s přesností na 0,1 vt. Všechny běhy částečně nebo zcela mimo dráhu se měří na celé vteřiny. Např. při maratónu se dosažený čas 2:09:44,32 zaznamená jako 2:09:45.

Rozhodčí v cíli

Obvykle jeden rozhodčí určuje pořadí dvou závodníků, prvního a druhého, druhého a třetího, třetího a čtvrtého atd.

V soutěžích, na kterých je použita cílová kamera, určuje dosažené časy a pořadí v cíli rozhodčí cílové kamery.

Počítači kol a měřič rychlosti větru jsou funkce v soutěžích ČASPV neobsazované, protože délka trati ani uznávání rekordů tomu neodpovídají.

Úsekoví rozhodčí

jsou asistenty vrchního rozhodčího bez práva konečného rozhodnutí. Jsou určeni ke sledování závodu. Porušení pravidel signalizují okamžitě zvednutím žlutého praporku. Posuzují regularnost přeběhu překážek, předávek štafetového běhu, běhu v drahách.

Start

Při startu do 400 m včetně (týká se také prvního běžce v běhu na 4 x 400 m) musí závodník použít startovních bloků a nízkého startu. Při nízkém startu musí mít závodník obě ruce na zemi a obě chodidla v kontaktu se zemí.

Předběžné startovní povely jsou „Svlékat“ a „Na místa“. Na tento povel závodníci zaujmou postavení za tzv. shromažďovací čarou, která se nalézá 3 m za startovní čarou. Při startu v zatáčce v oddělených drahách se běžci postaví za shromažďovací čáru umístěnou „handicapově“ za startovními čarami.

Vlastní startovní povely po nichž následuje výstřel, jsou u nízkého startu dva „Připravte se“ - „Pozor“, kdežto u vysokého nebo polovysokého startu pouze jeden „Připravte se“. Běžci se řadí ke startu ve vylosovaném pořadí. Pořadí se počítá ve směru běhu zleva, tj. vždy od vnitřní dráhy nebo vnitřního obrubníku.

Všichni závodníci musí odstartovat z klidového postavení. pokud závodníci nejsou před výstřelem v klidu, startér přerušuje start povel „Vstaňte“ u nízkého startu a povel „Zpět“ u vysokého nebo polovysokého startu. Závodníci jsou povinni na povel „Pozor“ u nízkého startu a na povel „Připravte se“ u vysokého nebo polovysokého startu zaujmout klidovou polohu bez prodlení.

Odstartuje-li závodník předčasně (tzv. chybný start, „ulití“), musí být startérem napomenut. Napomenut může být závodník i pro neklid ve střežové startovní poloze. Chybný start kteréhokoliv závodníka při opakovaném startu má za následek jeho vyloučení.

Pravidla nepředepisují délku přestávky mezi povel a výstřelem, v praxi se však doporučuje přestávka 1,5 - 2 vt. Na velkých mezinárodních závodech bývá pauza spíše delší. Závodní start musí být proveden pistolí dostatečně silné ráže, aby při výstřelu byl viditelný plamen a kouř. Ve školních podmínkách a rekreační atletice se osvědčuje nahradit startovní pistolí

snadno zhotovitelnou „klapačkou“ nebo dvěma prkénky od překážek.

Štafetové běhy

Štafetový kolík musí být v průřezu kruhový, jeho maximální délka je 30 cm, minimální hmotnost 50 g. Musí být předáván v tzv. předávacím území, které měří 20 m (10 m dopředu a 10 m dozadu od mety označující jednotlivé 100 mm úseky). Čáry označující začátek a konec předávacího území patří již do tohoto území.

Při závodech do 4 x 200 m včetně mohou běžci na úsecích vybíhat z tzv. náběhového území, které je vyznačeno čarou 10 m před začátkem předávacího území. Před tímto územím si vybíhající běžec může udělat kontrolní značku pro výběh. Po předání kolíku musí závodník setrvat ve své dráze, dokud mimo něj neproběhne celé pole závodníků, aby nedošlo ke kolizi. Předávající nesmí přebírajícího postrčit rukou. Je-li kolík upuštěn, musí jej zvednout ten, kdo jej upustil. Štafetový kolík nesmí být předán ani před předávacím územím, ani za ním. Při posuzování regulérnosti předávky je rozhodující poloha štafetového kolíku v kritickém okamžiku. Předávka se považuje za ukončenou, až se kolík nachází pouze v rukou přejímajícího běžce. Sestava družstva v závodech a pořadí závodníků na úsecích musí být nahlášeno před startem.

SOUTĚŽE V POLI

Společná ustanovení

Při soutěžích v poli se rozlišuje:

pokus	neuskutečněný		
	uskutečněný	neplatný	
		platný	nezdařený
			zdařený

Příklady:

- „vynechávám“ - **neuskutečněný pokus**
- nenadálá překážka zabrání závodníkovi dokončit pokus - **neplatný pokus** - rozhodčí oznámí **náhradní pokus**
- úspěšný pokus v souladu s pravidly - **zdařený pokus**
- přešlap ve skoku dalekém - **nezdařený pokus**

Rozhodčí zaznamená každý zdařený, nezdařený či vynechaný pokus. Neplatný pokus se nezaznamená.

zdařený pokus	o
nezdařený pokus	x
vynechal	-

SKOKY

K soutěžím ve skokanských disciplínách patří skok do výšky, skok do dálky, skok o tyči a trojskok. První dva budou s největší pravděpodobností zařazeny do vícebojů ČASPV.

Společná ustanovení

Délka rozběhu není omezená. Závodníci mohou pro vyznačení délky svého rozběhu použít nejvíce dvou pomocných značek dodaných pořadatelem, nebo vlastní přilnavou pásku (nikoliv křídou). U skoku vysokého mohou být v rozběžišti, u jiných skoků ne.

Rozhodčí pro soutěže ve skocích:

- vrchník
- zapisovatel
- alespoň dva rozhodčí
- jeden až dva pomocníci

Počet rozhodčích se mění podle významnosti soutěže. Vždy však musí být přítomen vrchník, zapisovatel a jeden rozhodčí.

Skok do dálky

Rozběžiště má šířku alespoň 122 cm, délku 40 m. Odrazové břevno se umísťuje 1 - 3 m od bližšího a nejméně 10 m od vzdálenějšího okraje doskočiště. Po stranách odrazového břevna jsou černobílé terče o rozměrech 20 cm výšky a 15 cm šířky. Náčiní pro měření výkonu - jehla pro označení poslední stopy v písku alespoň 30 cm dlouhá, pásmo 10 - 15 m dlouhé, červený a bílý praporek (bílý signalizuje otevření rozběžiště a zdařený pokus, červený uzavírá rozběžiště a označuje nezdařený pokus), žlutý praporek oznamuje závodníkovi, že mu zbývá do zahájení pokusu 15 vt. (pokud nejsou k dispozici hodiny).

Výkon se měří pásmem tak, že délka skoku se čte na odrazové čáře (nula pásma je u místa doskoku, kde se skokan dotkne kteroukoliv částí těla písku nejbližší odrazové čáře). Pro soutěže mladšího žactva je možné upravit pravidlo o měření výkonu tak, že se neměří k odrazové čáře, ale k místu odrazu.

Pořadí, v jakém budou závodníci skákat, se losuje. Jestliže je v soutěži 8 a méně závodníků, mají všichni 6 pokusů. Při vyšším počtu mají všichni startující 3 pokusy a další 3 pokusy jen ti, kteří jsou po třech pokusech na 1. - 8. místě. Závodníci mají právo vynechat kterýkoliv pokus, nesmí však vyžado-

vat jeho provedení později. Vítězí ten, kdo dosáhne nejlepšího výkonu, tj. skočí nejdál. Při rovnosti výkonů dvou nebo více závodníků rozhoduje o pořadí druhý nejlepší skok, popř. třetí atd.

Za nezdařený pokus se považuje, jestliže závodník:

- se odrazí tak, že zanechá stopu za odrazovou čarou
- odrazí se vedle odrazového břevna
- se dotkne při doskoku půdy mimo doskočiště blíže odrazové čáře než je nejbližší stopa způsobená skokanem v doskočišti
- otálí s pokusem (překročí časový limit 1:30 min.)

Šestiskok

je specifickou atletickou soutěží v ČASPV sledující průpravu v odrazové technice skoku do dálky a do výšky.

Způsob provedení - z místa, střídnonož, nepřerušovaně (odpichy) s dopadem šestého skoku na obě nohy s vyloučením pádu. Měření - oproti pravidlům pro skok daleký a trojskok - od odrazové čáry (šířka 5 cm) podél měřicího pásma ke kolmému průmětu poslední stopy dopadu chodidel šestého skoku.

Skok do výšky

Zařízení pro skok do výšky:

stojany - umístěné na vzdálenost 400 - 404 cm, jejich výšky má být nejméně o 10 cm vyšší než je nejvyšší výška, na jakou je možno zvýšit latku

latka - délka 398 - 402 cm, hmotnost max. 2 kg, příčný průřez kruhový s průměrem 25 - 30 mm

doskočiště - rozměry nejméně 5 x 3 m, mezi stojany a doskočištěm musí být mezera nejméně 10 cm

měřidlo - z pevného materiálu, upraveno tak, aby ho bylo možno spolehlivě postavit kolmo k odrazišti

červený, bílý a žlutý praporek - funkce jako u skoku do dálky

Skokan se musí odrazit jednou nohou. Za nezdařený pokus se počítá nejen shození latky či stojanů, ale i dotek země či doskočiště, kteroukoliv částí těla za rovinou proloženou stojany (pokud skokan nepřekoná latku).

Závodník může začít skákat na kterékoliv výšce a může libovolné výšky vynechávat. Tři nezdařené pokusy za sebou ho však vylučují ze soutěže. Skokan má právo pokračovat ve skocích i po vyřezání ostatních závodníků. Latka se dále zvyšuje podle jeho přání, nejméně však o 2 cm.

Umístění závodníků je dáno výkonem. Při rovnosti výkonů rozhoduje o pořadí:

1. menší počet pokusů na této výšce

2. menší počet nezdařených pokusů v celé soutěži
Jestliže ani takto není rozhodnuto o pořadí, postupujeme následovně:

1. závodníkům na prvním místě se poskytne čtvrtý pokus na nezdolané výšce
2. dále se skáče vždy jeden pokus na postupně snižované a zvyšované výšce (oznámené před závodem); závodníci musí skákat každý pokus až do rozhodnutí, které je dáno stavem, kdy zvýšenou či sníženou výšku skočí pouze jeden soutěžící.

Umístění závodníků na dalších místech při shodě výkonů je stejné.

Hod míčkem (granátem)

se zpravidla uskutečňuje v sektoru pro hod oštěpem. Délka rozběhové dráhy je nejméně 30 m, šířka 4 m, ohraničená 5cm tlustými rovnoběžnými čarami. Hod musí být proveden před kruhovým obloukem o poloměru 8 m, který označuje konec rozběžiště. Oblouk se maluje bílou čarou širokou 70 mm. Na obou koncích oblouku musí být vyznačeny bílé čáry široké 70 mm a dlouhé 750 mm. Jsou vedeny kolmo na podélné čáry rozběhové dráhy. Způsob provedení hodu vzhledem k jednoduchosti náčiní není pravidly vymezen. Náčiní se odhazuje obloukem z rozběhu do výseče 29 stupňů. Mrštění náčiní napjatou paží stranou je nepřípustné.

Nezdařený pokus:

- závodník v průběhu pokusu překročí čáry ohraničující rozběhovou dráhu
- závodník se dotkne kteroukoliv částí těla odhodového oblouku, čar v jeho prodloužení, půdy za obloukem nebo za těmito čarami (přešlap)
- závodník opustí rozběžiště před dopadem náčiní
- dopad náčiní je mimo výseč
- nedodrží časový limit 1. minuty k provedení pokusu (neúměrně otálí s pokusem)

Pořadí se určuje jako u skoku do dálky.

Pro soutěže ČASPV navrhujeme, podobně jako ve školní tělesné výchově u početných tříd, netradiční způsoby rozhodování. Zrychlí se tím průběh soutěží a nijak významně se neovlivní regulérnost soutěže. Ve výseči - v dopadišti se nalajnují 5m pásma. Každé pásmo je viditelně označeno číselnou značkou vzdálenosti. Rozhodčí v dopadišti tak může s přesností 0,5 m až 1 m odhadovat výkony. Měření s přesností na 1 cm, zavedené u hodu diskem a oštěpem, kdy náčiní většinou zanechává viditelnou stopu, je u hodu míčkem problematické, nehledě na bodové hodnocení (1 bod představuje v atletických tabulkách ČAS interval 12 cm).

Pro zrychlení průběhu soutěže v hodu míčkem se osvědčilo provádět všechny pokusy každého závodníka po sobě (zpravidla 3 pokusy).

Víceboje

Atletické víceboje jsou soutěže, ve kterých jde o získání co nejvyššího počtu bodů za výkony v jednotlivých disciplínách příslušného víceboje. K hodnocení výkonů se používají oficiální tabulky IAAF. Jsou společné pro všechny věkové kategorie.

Pravidla pro závodění ve vícebojích

- a) Pořadí závodníků se může losovat před každou disciplínou zvlášť. Pro sprinty se závodníci nasazují obvykle podle výkonnost. Pro závěrečnou trať se sestavují běhy podle pořadí po již absolvovaných disciplínách. Složení skupin má právo upravovat vrchní rozhodčí vícebojů.
- b) Pro disciplíny, ze kterých se víceboje skládají, platí pravidla atletiky se těmito výjimkami:
 - v soutěži ve skoku do dálky a vrhačských disciplínách mají závodníci pouze tři pokusy
 - v běžeckých disciplínách se může závodník dopustit dvou chybných startů
 - zvyšování laťky u skoku do výšky je stále stejné – po 3 cm
- c) Vítězem se stává závodník, který získal nejvyšší celkový počet bodů. Při stejném počtu bodů se přiřkne lepší umístění tomu, kdo získal ve větším počtu disciplín více bodů. Pokud je i toto hledisko stejné, lepší je ten závodník, který dosáhl nejvyššího počtu bodů v kterékoliv disciplíně.
- d) Závodník, který nenastoupí na start některé z disciplín, nebo vynechá všechny pokusy, nesmí být připuštěn k dalším disciplínám.

Zařízení pro víceboje i vedení zápisu je stejné jako u individuálních disciplín. Navíc je veden zápis u každého závodníka na zvláštní kartu (vedle výkonů v jednotlivých disciplínách se uvádí i bodové ohodnocení, mezisoučty a celkový součet bodů). V době počítačů jsou vícebojařské karty nahrazovány průběžným tiskem výsledků všech závodníků.

ORAGANIZACE A POŘÁDÁNÍ ATLETICKÝCH SOUTĚŽÍ

Činovníci atletického závodu

Organizační výbor atletického závodu se skládá, podle významnosti celé akce, z různého počtu činovníků. Přípravu malého závodu může zvládnout dvojice, střední závod připravuje obvykle trojice až pětice, velký závod pak kolem deseti hlavních organizátorů. Celostátní soutěž ČASPV v atletických vícebojích řadíme mezi střední závody. *Jejich rozsahu odpovídá i náplň práce činovníků.*

Základní náplň práce hlavních činovníků:

Ředitel závodu:

- projednává účast závodníků
- řídí vlastní průběh závodu

Tajemník závodu zajišťuje:

- porady OV a zpracování distribuce zápisu
- veškerou korespondenci OV
- kancelář mítinku
- přihlášky na mítink
- startovní listiny
- výsledky a jejich distribuce, propagaci
- zápis
- informační bulletiny

Technický ředitel:

- zajišťuje vlastní uspořádání závodu
- navrhuje časový pořad
- objednává rozhodčí
- objednává technickou četou
- zajišťuje vybavení stadionu
- zajišťuje startovní čísla a bokovky
- zajišťuje svolavatelnou - prezentaci
- zajišťuje hlasatelskou službu

Hospodář závodu:

- připravuje rozpočet mítinku
- vede účetnictví, výdaje, faktury, vyúčtování atd.
- zajišťuje výplatu stravného a dohod pro organizátory
- po finanční stránce řídí úsek ubytovací, stravovací, cestovní

Lékař (zdravotník):

Zajišťuje a řídí zdravotní a lékařské služby.

Hlavní rozhodčí

je zodpovědný za řádný průběh soutěží.

Příklad propozic atletických závodů v ČASPV

A. Všeobecná ustanovení

1. Organizátor: (přesná adresa, telefon, fax, e-mail), případně spoluorganizátor, sponzor atd.
2. Termín:
3. Místo konání:
4. Činovníci:
5. Účastníci: (např. vítězná družstva krajských kol)
6. Přihlášky:
7. Losování:
8. Finanční zabezpečení
9. Startovné:
10. Stravování: (kde, cena)
11. Ubytování: (kde, cena)

B. Technická ustanovení

12. Startují: (např. 4členná smíšená družstva všech žákovských kategorií + doprovod 2 vedoucí)
13. Podmínky účasti: např.
 - a) v družstvu mohou startovat pouze účastníci soutěží v krajských kolech
 - b) startovat nemohou žáci registrovaní v atletických oddílech ČAS
14. Materiální zabezpečení: (podle podmínek pořádající složky)
15. Předpis: (upřesnění pravidel)
16. Systém soutěže:
17. Hodnocení:
18. Námitky: (např. Protest je možno podávat do 30 min. po vzniku příčiny s vkladem 50 Kč, který v případě zamítnutí protestu propadá.)
19. Rozhodčí: (atd.)